

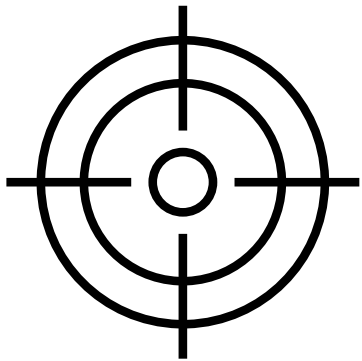
Fra data til handling

Hvordan styrker vi brugen af sundhedsdata for unge

Temadag den 17. november 2025 i KL-huset

Fra data til handling

– hvordan styrker vi brugen af sundhedsdata for unge

Formål:

Vi stiller skarpt på, hvad andre kommuner kan lære af erfaringerne fra Fælles om Ungelivet med at bruge data til at engagere lokale aktører.

Sigtet er, at lokale data skal skabe mere engagement blandt lokale aktører og danne et dataunderstøttet afsæt for initiativer, der fremmer flere positive sociale fællesskaber uden rusmidler.

Data i dag vedrører udskolingen og på ungdomsuddannelser, men mange af principperne vil kunne overføres til andre målgrupper

Fra data til handling

Program for temadag den 17. november i KL-huset, Weidekampsgade 10, 2100 Kbh. S

10:00	Velkomst og præsentation af dagens program v. Poul Dengsøe Jensen og Karen Karlsson Eriksen, Center for Forebyggelse i praksis, KL
	Fælles om ungelivet – hvad er baggrunden og hvilke principper ligger til grund for arbejdet. v. Christina Marie Christensen, Sundhedsstyrelsen
	Hvordan arbejder Fælles om unge livet kommuner med data v. Rune Laursen, Gentofte Kommune og Nynne Pertou, Egedal Kommune
	Deltagerens egne erfaringer med at bringe lokale data i spil – fælles drøftelse
12.00 – 12.45	Frokost
	Hvilke muligheder giver BørnUngeLiv for at indsamle og formidle lokale data om unge trivsel og sundhed v. Zakarias Meyer Engell, BørnUngeLiv
	Hvordan kommer sundhedsdata til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer unges trivsel og sundhed – workshop i mindre grupper
	Opsamling i plenum på hvordan lokale data kan præsenteres for forskellige målgrupper og skabe afsæt for handling
	Afslutning på dagen - Vejen videre efter i dag
15.00	Tak for i dag

Hvorfor denne temadag?

- Lokale data skaber ejerskab og engagement – fælles indsigt motiverer til handling i lokalsamfundet
- Stærkere kobling mellem sundhed og trivsel – data kan samle aktører på tværs af sektorer
- Fra dokumentation til udvikling – data bruges aktivt til læring og forbedring af praksis
- Opbygning af datakompetencer – styrker kommunernes evne til at forstå og formidle data
- Ny Folkesundhedslov – stiller krav om datainformeret og målrettet sundhedsfremme
- Kommende dataplatform til alle kommuner - et "Folkesundhedsbarometer" - nem adgang til lokal data inkl. registerdata
- Data om børn og unge på kommunalt niveau fx *Ungeprofilen* (BUL), *Danmark i Bevægelse* (SDU) og *NATBUS* (ISM, BUVM, KL, BUL, SST) – understøtter datadrevet forebyggelse

Hvorfor denne temadag?

Datatilgang i Norge

Folkehelsebarometer

- Kommunerne kan se egne data på en række indikatorer, holdt op imod et landsgennemsnit.
- Data findes på fylke-, kommune- og i nogle tilfælde bydelsniveau.

I hvilken grad anvender I allerede data til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer børn og unges trivsel og sundhed?

Placer din kommunes papkort på skalaen på væggen:

0

– vi har ingen erfaring

5

– vi er verdensmestre

Fælles om ungelivet

Hvad er baggrunden og hvilke principper ligger til grund for arbejdet

Christina Marie Christensen, Sundhedsstyrelsen

Fælles om ungelivet – hvad er baggrunden og hvilke principper ligger til grund for arbejdet.

Christina Marie Christensen
Sundhedsstyrelsen

Baggrund og viden om Fælles om ungelivet

Afsæt for *Fælles om ungelivet*

- Ungdommen er en afgørende fase i livet
- Danske unges brug af rusmidler er højt
særligt brugen af alkohol

Vision for Fælles om ungelivet

Målsætning

At flere unge lever et godt ungeliv, hvor forældre og lokalsamfund aktivt bidrager til at rammerne omkring de unge og opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og stoffer

Målgruppe

Unge i alderen 12-18 år.

Hvad er Fælles om ungelivet?

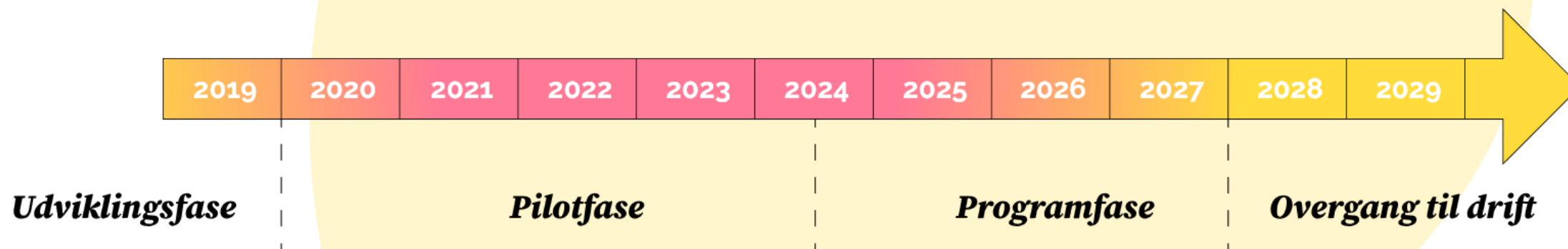
En programindsats

Dansk koncept for
rusmiddelforebyggelse

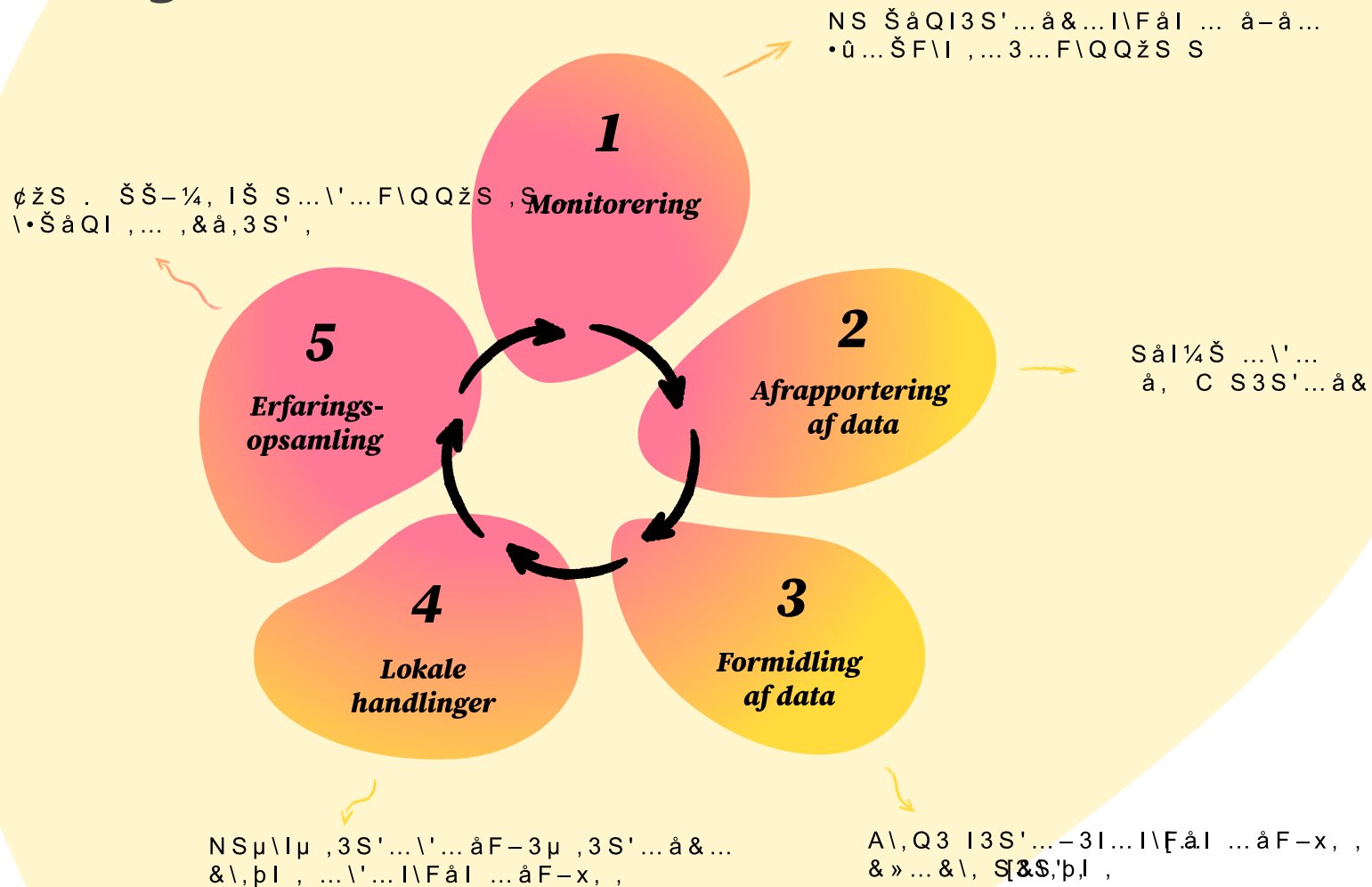
Et partnerskab mellem:

TrygFonden
Sundhedsstyrelsen
15 kommuner

Tidslinje for Fælles om ungelivet

Årshjul i Fælles om ugelivet

Inspiration fra Island

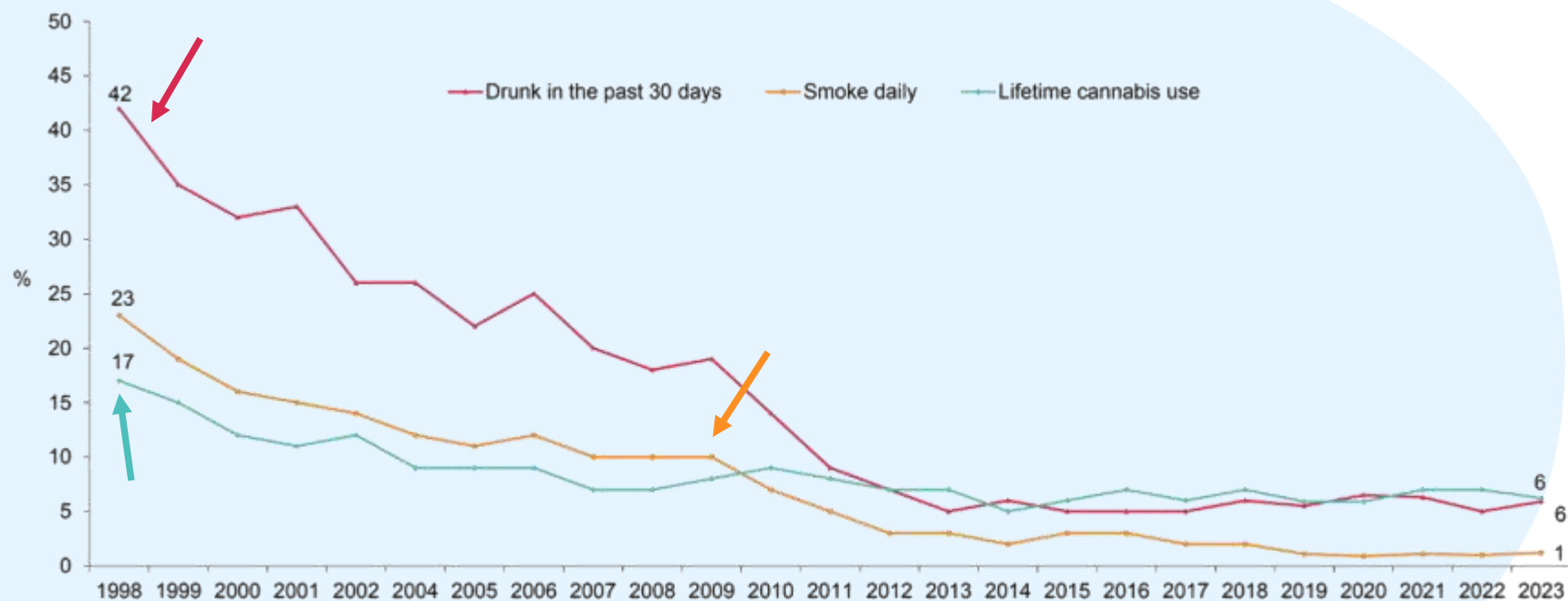
Udviklingen i Island – 15-16 årige brug af rusmidler

Danske 15-16 årige (ESPAD 2019):

40% har været fulde indenfor de sidste 30 dage

17% har prøvet hash

10% ryger dagligt

Data: The Icelandic Centre for Social Research and Analysis, ICSRA/ 2023

Fællesskaber uden rusmidler

- Fokus på beskyttende rammer og faktorer omkring de unge
- De voksne skal tage ansvaret på sig, så det ikke længere er de unges ansvar at sige nej
- Involvering af forældre og voksne omkring de unge

Principper i Fælles om ungdomslivet

Principper i Fælles om ungelivet

Datadrevet indsats

Indsamling og formidling af aktuelle og lokale data om børn og unge i alderen 12-18 år i kommunen.

Beskyttende faktorer

Fokus på stærke fællesskaber og aktive fritidsinteresser som nøgler til at forebygge unges brug af rusmidler.

Lokal involvering og mobilisering

Vi mobiliserer forældre og lokalsamfund til aktivt at skabe stærke rusmiddelfri fællesskaber for børn og unge.

Datadreven indsats

- Data kan **skabe dialog** om udfordringer, målsætninger og løsninger
- Lokale data sikrer at indsatser **matcher lokale udfordringer**
- Lokale data skal **engagere og motivere** forældre og lokalsamfundet
- Data kan **formidle status og udvikling**

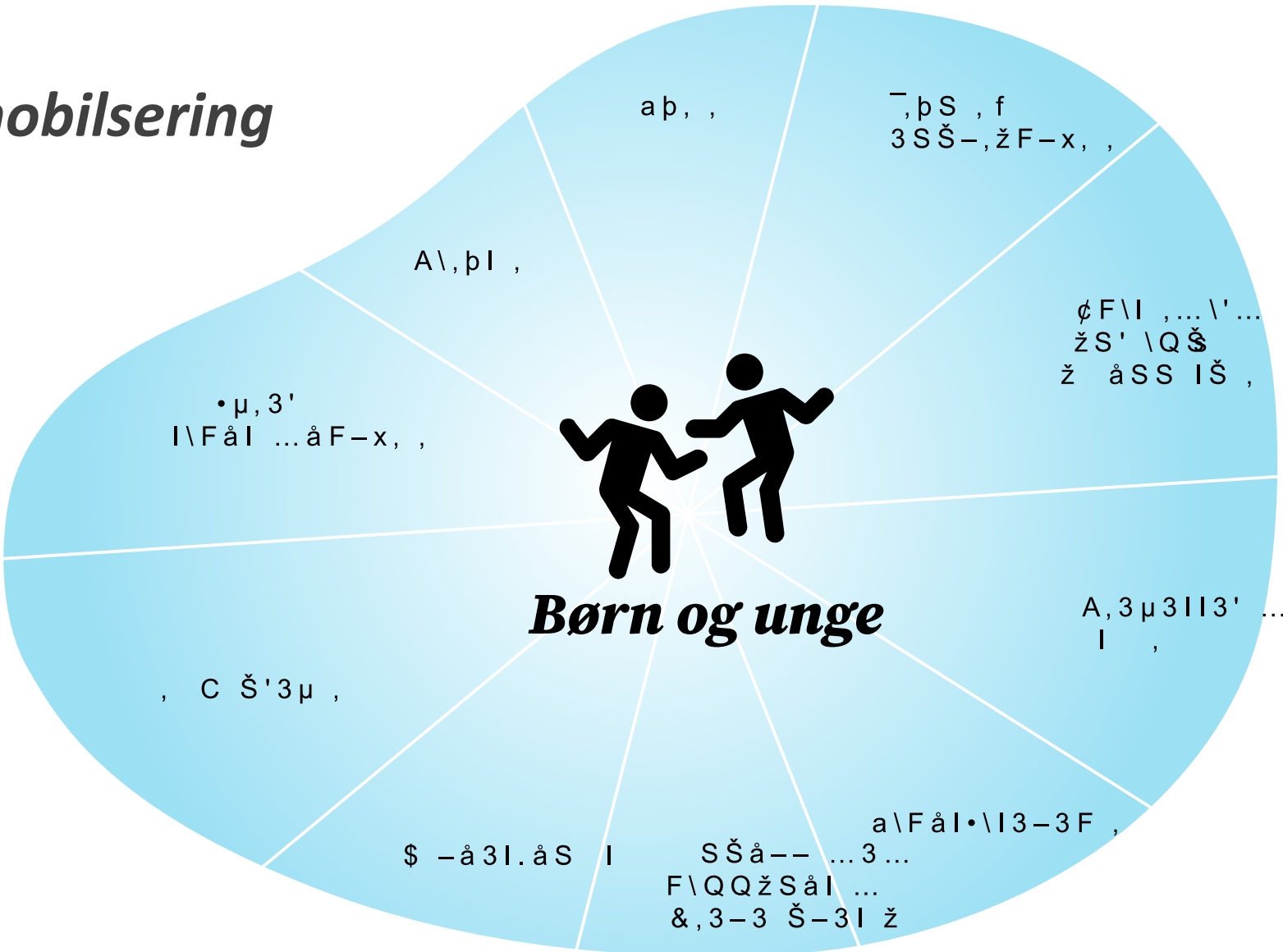
Beskyttende faktorer

Forhold i den unges miljø, der fremmer en hensigtsmæssig udvikling

Fælles om ungelivet har fokus på at styrke beskyttende faktorer, der fremmer en positiv udvikling i forhold til unges brug af rusmidler

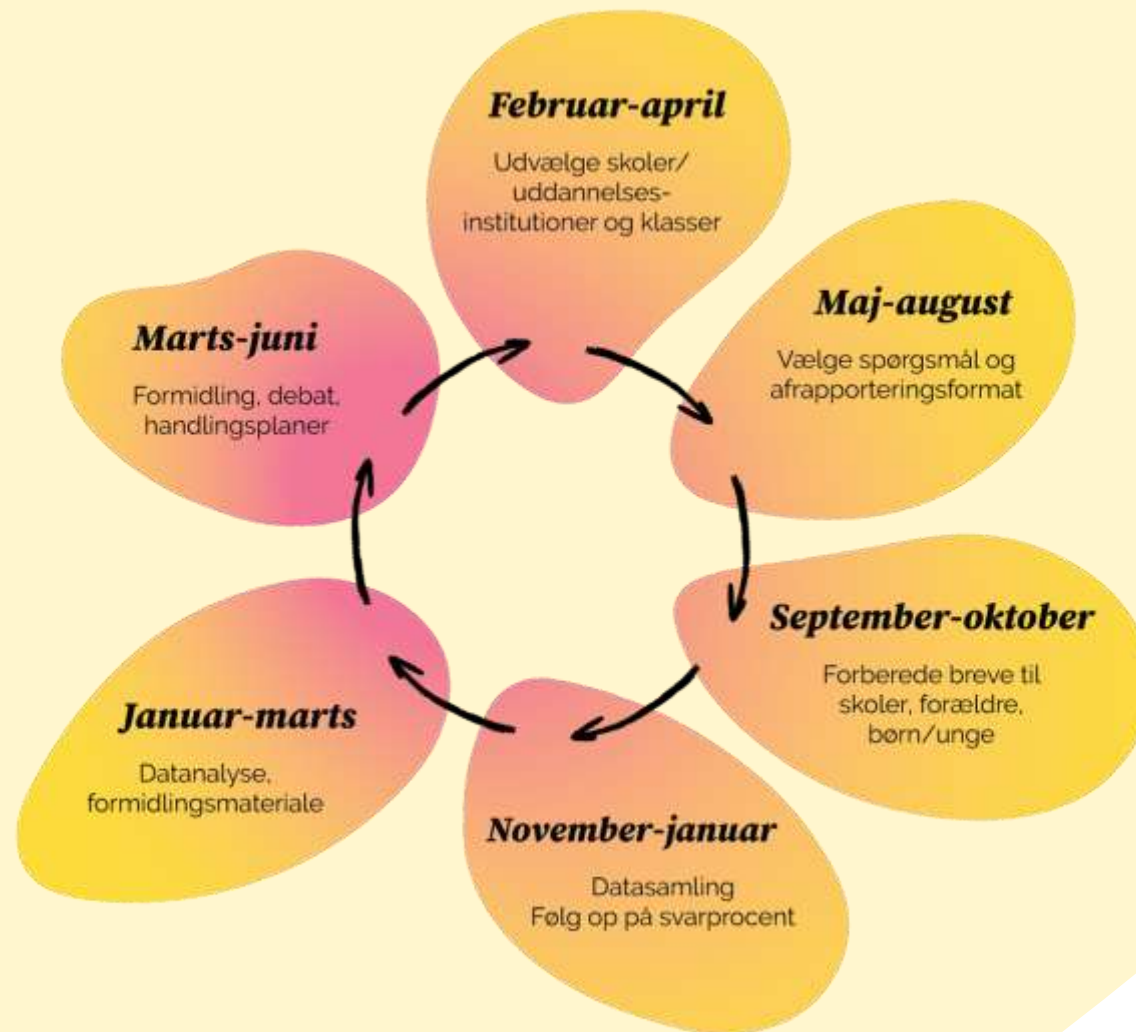

Lokal involvering og mobilisering

Monitorering og afrapportering

Årshjul for data

Datadreven indsats

Indsamling af lokale data

Data om beskyttende faktorer og rusmiddelbrug for lokalområdets børn og unge indsamles.

Formidling lokalt

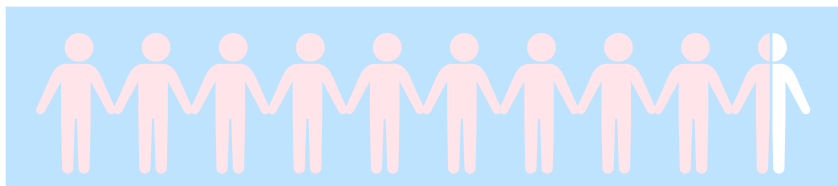
Data om lokalområdets børn og unge formidles fx i lokale fora med forældre, politikere og/eller lokale aktører.

Lokale handlinger

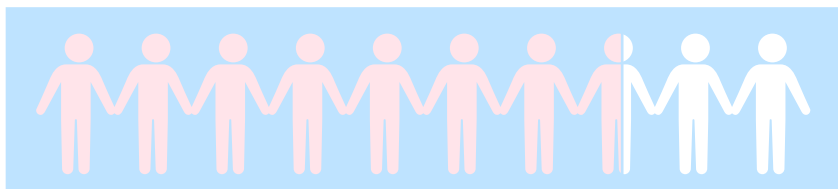
Data er løftestang til at drøfte forandringsbehov og igangsætte lokale handlinger

Indsamling af data via BørnUngeliLiv-plattformen

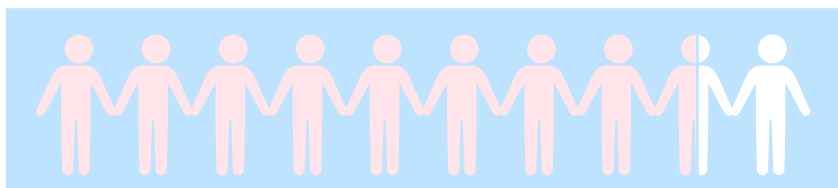
- Den enkelte kommune indsamler data på ønskede skoler
- Data indsamles via BørnUngeliLiv-plattformen
- Kommunen skal bruge spørgerammen for Fælles om ungelivet. Dertil kan der frivilligt suppleres med yderligere spørgsmål fra BUL, dog skal alle spørgsmål kunne besvares på 45 min.
- Data vises i en nøgletalsrapport, som præsenterer Fælles om ungelivet-data om beskyttende faktorer og rusmiddelbrug.
- Nøgletalsrapporter findes for den enkelte skole, kommune og på landsplan

95% har det godt hjemme

76% har det godt i skolen

85% har det godt i fritiden

##%

føler sig en gang imellem eller aldrig
som en del af **det sociale
fællesskab på skolen**

##% 2023/24

##%

føler sig en gang imellem eller aldrig
som en del af **det sociale
fællesskab på skolen**

##% 2023/24

- Elever, som trives dårligt, har større risiko for at droppe ud af deres uddannelse.
- **Anbefaling:** Opmærksomhed på unge, der mistrives, for at forebygge, at eksempelvis manglende tro på egne evner eller manglende mod på et liv i et aktivt fællesskab forstærkes og skaber begrænsninger videre frem i livet.

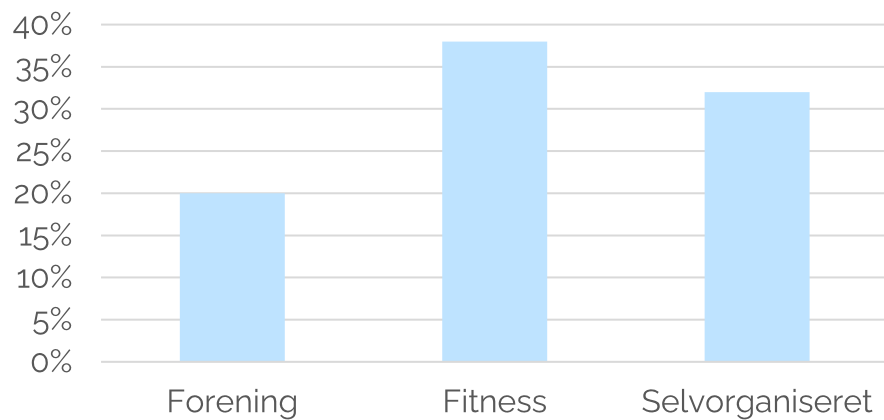

Bevæger sig hver dag eller
næsten hver dag, så de
bliver forpustet

♀ ##%

♂ ##%

Serie 1

##%

Deltager i de fritidsaktiviteter, de
kunne tænke sig

##% 2023/24

##% mener, det er **vigtigt at være
sammen med venner**, når de går til
en aktivitet i fritiden

**FÆLLES OM
UNGELIVET**

Hvordan arbejder Fælles om unge livet kommuner med data

Rune Laursen, Gentofte Kommune

og

Nynne Pertou, Egedal Kommune

Fra data til handling

- erfaringer fra Gentofte & Egedal Kommune

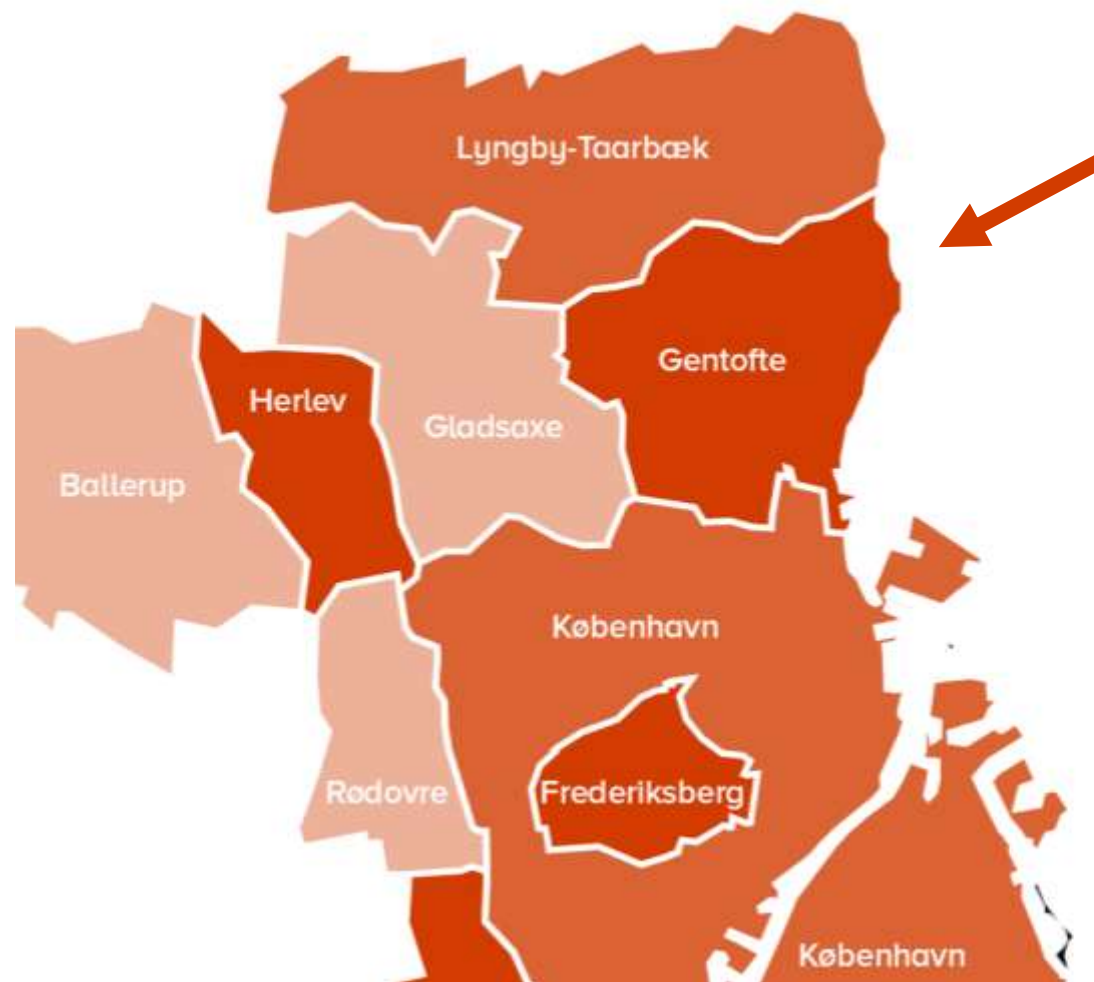

Gentofte
**FÆLLES OM
UNGELIVET**

Profil

- Bykommune og en del af Storkøbenhavn
- Indbyggertal: ca. 75.000
 - 13-18 år: ca. 6.600
- 12 folkeskoler og 6 privatskoler
 - 4 skoler med 10. klasse
- 7 ungdomsuddannelser (STX og HF)

Baggrund for en datadrevet indsats

2020

‘Opgaveudvalg’ og ‘Fælles om ungelivet’

**FÆLLES OM
UNGELIVET**

2023

Trivselsstrategi

SAMMEN OM UNGES TRIVSEL
Strategi for unges trivsel i Gentofte Kommune

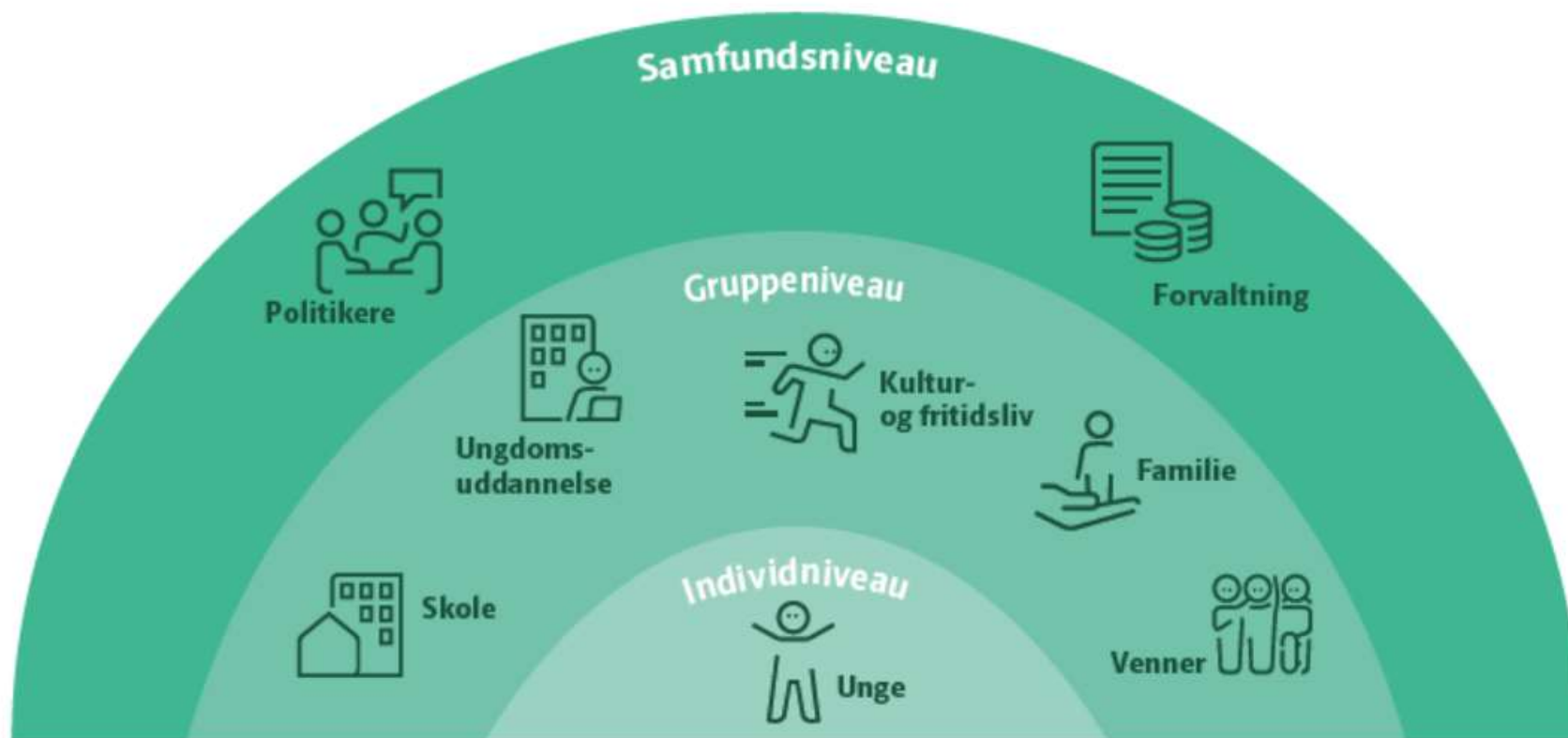
Vedtaget på møde i Kommunalbestyrelsen d. 10. juni 2023

Principper

- Beskyttende faktorer
- Data og viden
- Involvering, mobilisering og samskabelse

Indsats på flere niveauer og målgrupper

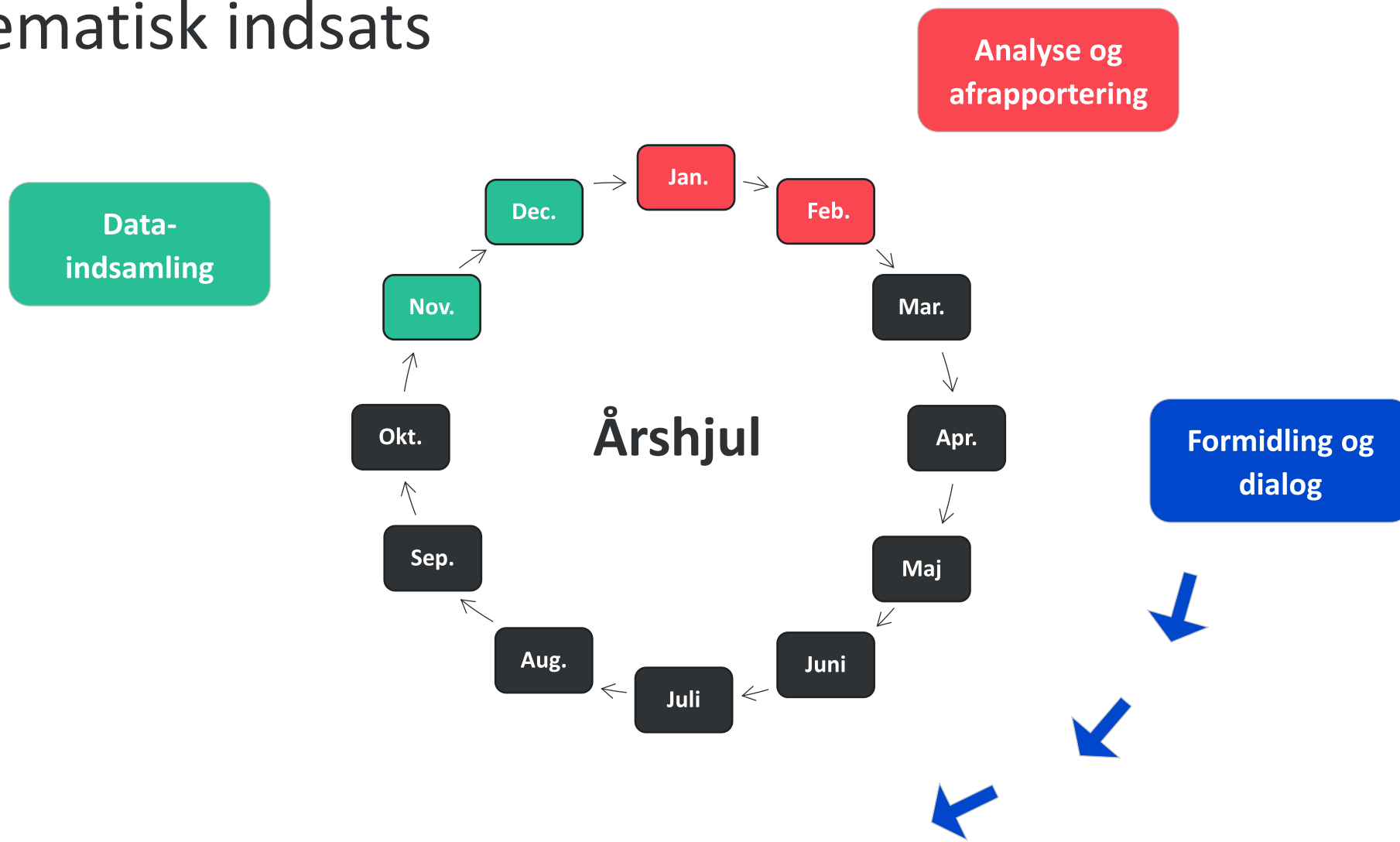

Principper

- Beskyttende faktorer
- Data og viden
- Involvering, mobilisering og samskabelse

Systematisk indsats

Data på tværs af forvaltningen – et solidt afsæt

Bred inddragelse af ledere/konsulenter

(SSP, Sundhedsplejen, Forebyggelse og sundhed, Fritid, Rusmiddelkonsulent, Skole, Tværgående ungeindsatser)

Årlig analyseworkshop (jan/feb)

- Tværfaglig perspektiver
- Fælles sprog
- Videndeling og samarbejde

Data gjort lettere tilgængelig og anvendelig

Data som afsæt for politisk handling

Eksempler på anbefalinger

Nyt politisk udvalg med afsæt i strategien (2023-2025)

- 9 møder – afsæt i viden og data
- 7 temaer (rusmidler, søvn, perfektionskultur, kompleks mistrivsel, fællesskaber, præstationskultur og forældre)

- 53 anbefalinger til strukturel forebyggelse

Ny politisk organisering (2026-2029)

- følge arbejdet med anbefalingerne

Forebyggelse og sundhedsfremme skal være en del af Bevillingsnævnets arbejde gennem metoden "Ansvarlig Udskænkning"

Opfordring til ændring af grænsen for salg af alkohol til unge under 18 år

Senere mødetid på skoler og ungdomsuddannelser

Skærmpolitik på skoler og ungdomsuddannelser

Eksempel på data til politisk udvalg

Går ugentligt til sport i en forening eller klub

(fx fodbold, håndbold, svømning eller ridning)

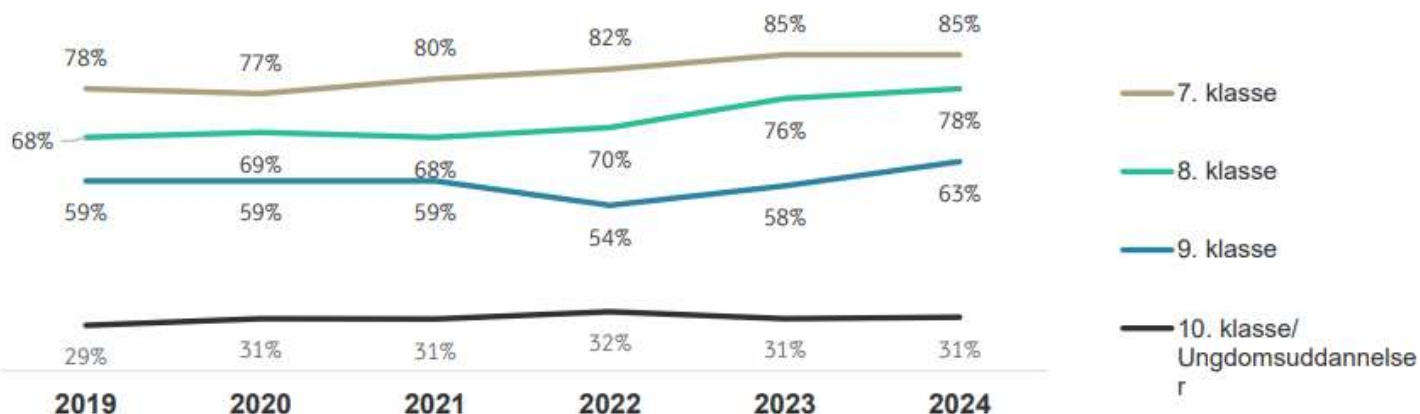
Tendenser

- Generelt er der siden 2019 sket en gradvis stigning i andelen for alle klassetrin. Størst er det for 8. klasse med en stigning siden 2019 på 10 %point. Lavest er det for 10. klasse/ Ungdomsuddannelserne på 2 %point.
- Der er en tydelig gradient mellem klassetrin, som viser at foreningsidræt er mest brugt jo lavere klassetrinnet.

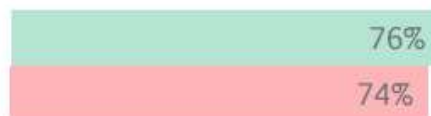
Kønsforskel

- Lidt flere drenge end piger går ugentligt til foreningsidræt i udskoling.
- Forskellen er markant for 10. klasse/ungdomsuddannelser hvor 41 % drenge vs. 24 % piger ugentligt deltager i foreningsidræt.

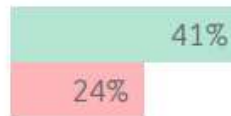
Andel som svarer en gang om ugen eller oftere

Udskoling 2024

10. Klasse/ Ungdomsuddannelser 2024

■ Drenge
■ Piger

Data på skoler

Lokale rapporter (dec/jan)

Dialogmøder med afsæt i rapporter (jan/feb)

- Ledelse, FOU-projektleder, SSP, nøglepersoner
- Dialog om indsatser. Fx PAS light, forældremøder, Fremtidens ungeliv (elevforløb), udbredelse af "Styrket forældredialog"

Data anvendes desuden til:

- Skolebestyrelser, udskolingspersonale, forældremøder, forløb med elever

Data på ungdomsuddannelser

Partnerskabsaftale med alle ungdomsuddannelser (ca. 4.000 elever)

- Årlige dialog- og handleplansmøder med afsæt i data

Eksempler på indsatser:

- Forældreoplæg med afsæt i data
- Workshop for elevråd
- PAS på alle 1. årgangsklasser (SSP afholder)
- Ungeguider med stop-events
- Workshop og oplæg om pengespil
- Søvnforløb for elever
- Mfl.

Lidt refleksioner

Medvirker data til (nye) handlinger?

- **Direkte anvendelse (instrumentel):** viden bruges direkte til at handle eller ændre praksis
- **Indirekte anvendelse (konceptuel):** Viden ændre vores forståelse, tankegang og perspektiver. Ikke nødvendigvis direkte handling, men påvirker holdninger og beslutningsgrundlag

Hvad er data og hvordan tolkes data?

- Data kan ikke stå alene
- Data kan tolkes og anvendes på mange måder

Datadrevet som metode

- Data kan være med til systematisk at sætte dagsorden
- Kan være meget ressourcetungt
- Kan opleves som "bøvl"

Tak!

Rune Laursen

Tværgående ungeindsatser, Gentofte Kommune

Mail rul@gentofte.dk

Mobil 2122 3523

Deltagerens egner erfaringer med at bringe lokale data i spil

Hvad er jeres erfaringer med at bringe lokale data i spil i din kommune?

Hvad lykkedes I med?

Hvor er der potentialer – hvad kan I blive bedre til?

Hvad er svært?

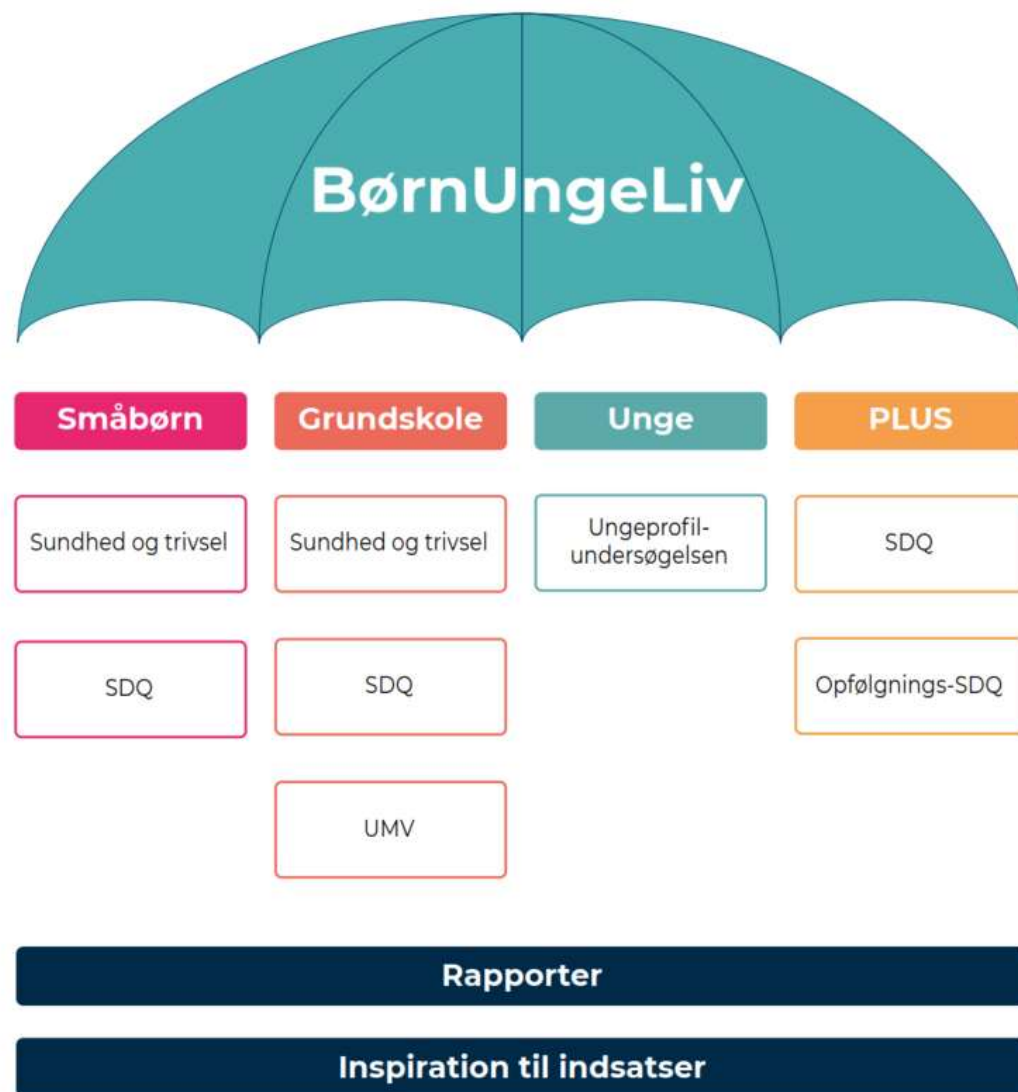
Hvilke muligheder giver BørnUngeLiv for at indsamle og formidle lokale data om unge trivsel og sundhed

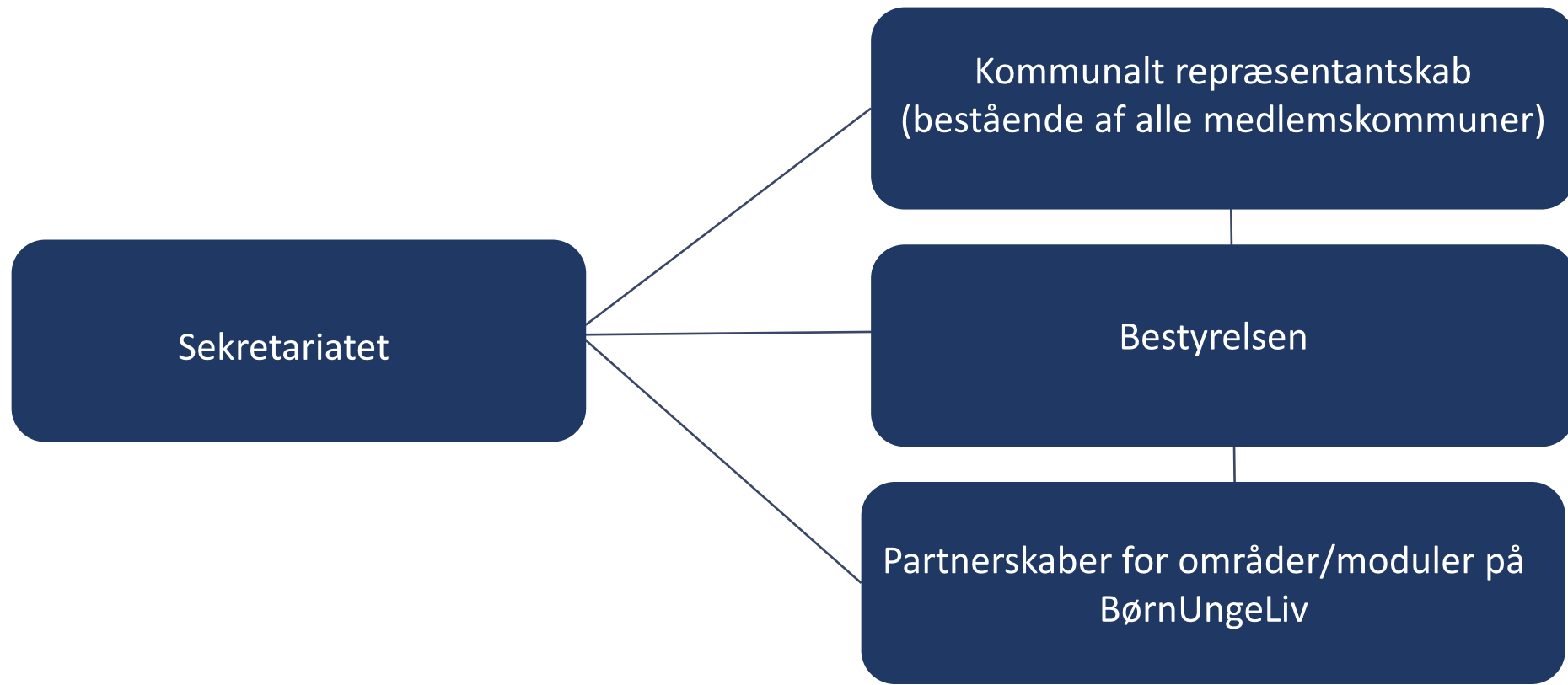
Zakarias Meyer Engell, BørnUngeLiv

BørnUngeLiv

Hvad er BørnUngeLiv?

Repræsentant for kommunerne i de 5 regioner

Karin Wood-Pedersen	Ditte Melsen	Nana Friis Madsen	Inge Kjær Andersen	Bodil Lauridsen
Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Hovedstaden	Region Nordjylland	Region Midtjylland
				Næstformand

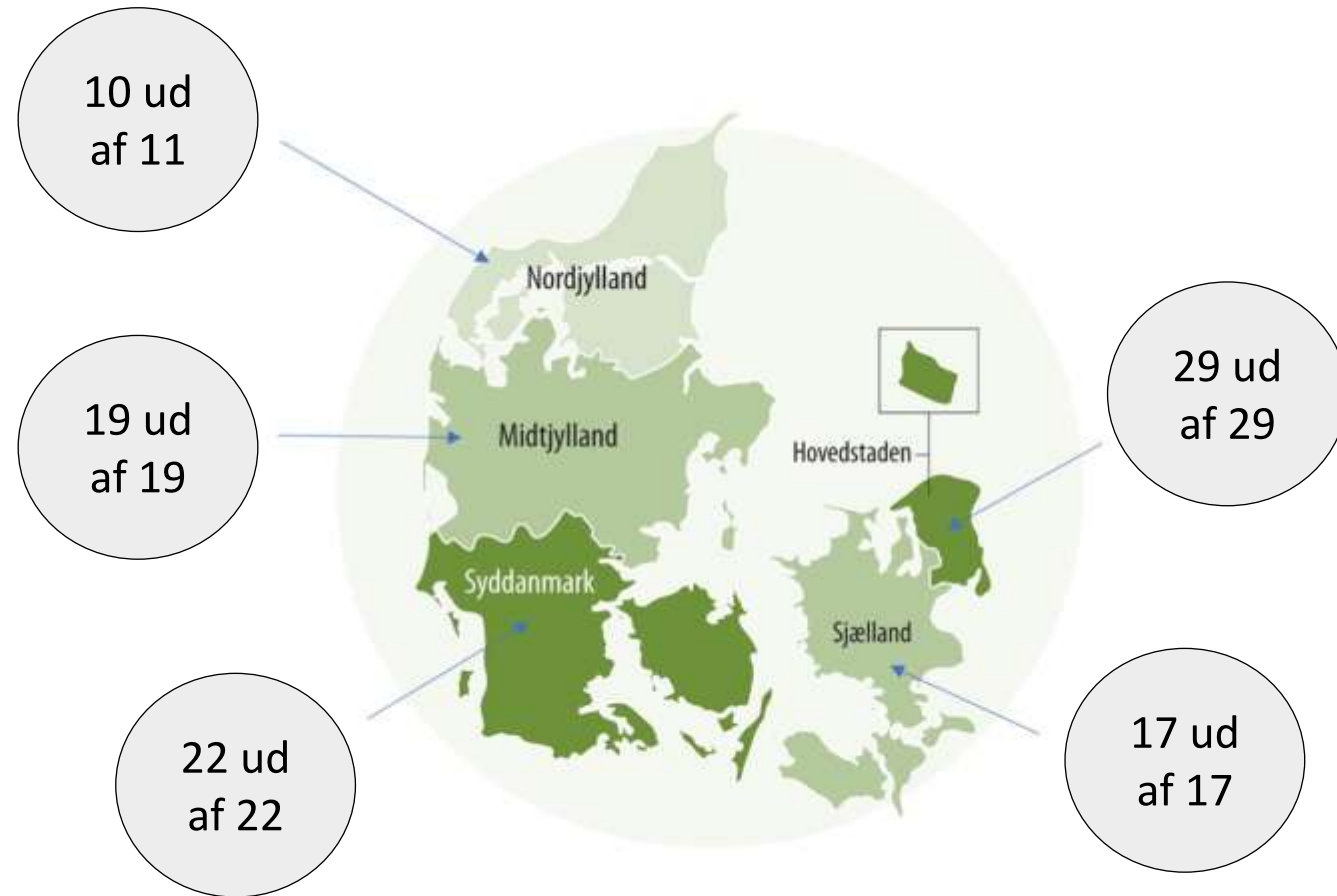
Repræsentant for de 4 største kommuner

Camilla West Jarl	Katrine Schjøning	Anette Østergaard	Tommi Nielsen
Odense Kommune	Københavns Kommune	Aarhus Kommune	Aalborg Kommune
	Forperson		

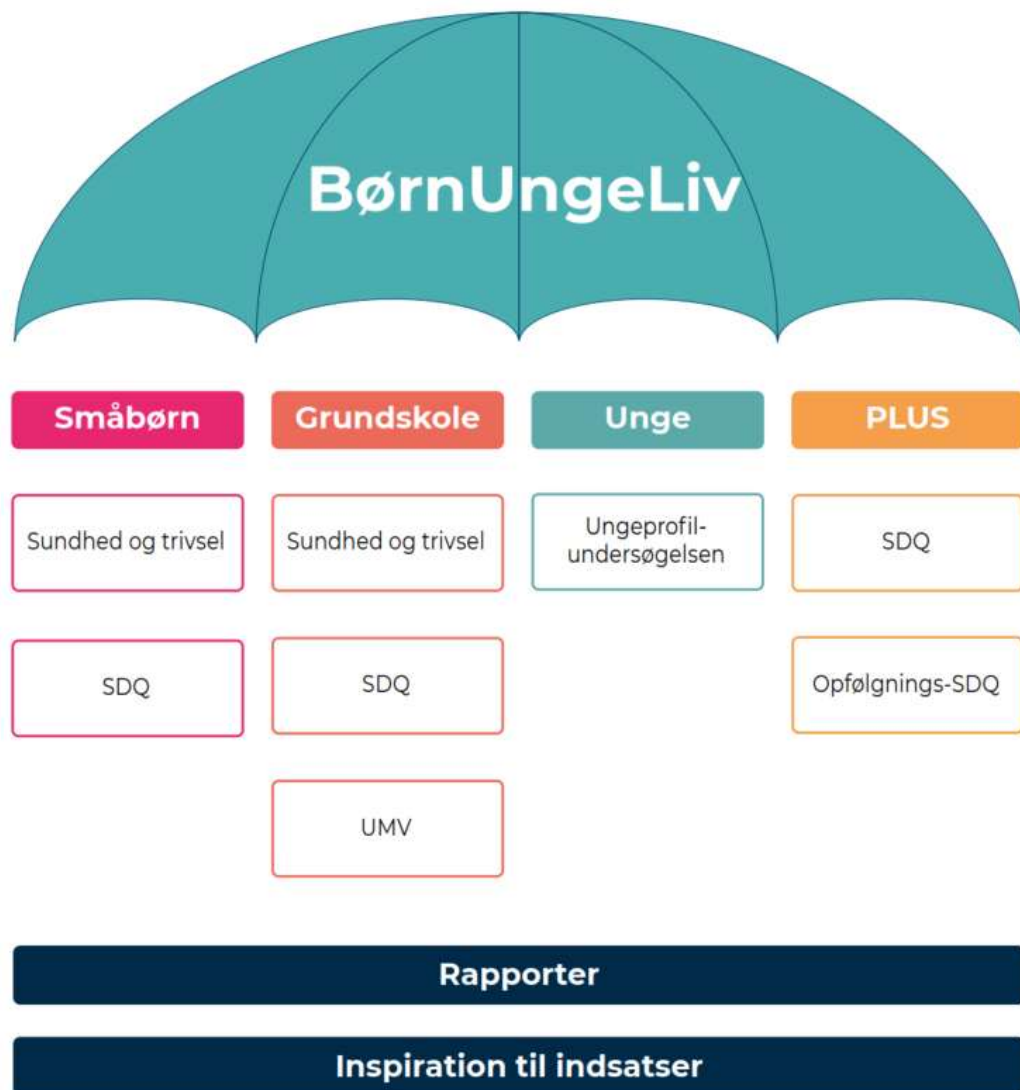

Hvem er medlemskommunerne

97
medlemskommuner
ud af landets
98
kommuner

Lidt mere om Grundskole- og ungemodulet?

- **Målgrupper på Grundskolemodulet**

Elever på indskolings-, mellem- og udskolingstrinnet

Forældre til elever på ind- og mellemtrinnet

- **Målgrupper på Ungeprofilundersøgelsen**

Elever i udskoling (7.-9. klasse)

Unge på ungdomsuddannelser (15-30-årige)

Unge uden for uddannelse og beskæftigelse

Rapporter og resultater

Klasse

Institution

Kommune

Deltagende kommuner i
regionen

Deltagende kommuner
på landsplan

Ungelivet i XXX Kommune

**Børnesundheds-
profilen 2021**
KØBENHAVN

En spørgeskemaundersøgelse om
sundhed, trivsel og fritidsliv blandt
børn på københavnske skoler

Grundskolemodulet

Indskoling

- 35-40 kommuner

Mellemtrinnet

- Cirka 30 kommuner

Udskoling

- 40-45 kommuner

Ungeprofilundersøgelsen

Udskoling

- 40-45 kommuner

Unge

- 35-40 kommuner

Temaer i Ungeprofilundersøgelsen

- Din hverdag
- Dig og dine forældre
- Hvordan har du det?
- Dig og de andre
- Sundhed
- Skole (udskoling) / Uddannelse (15-30-årige)
- Undervisningsmiljø (udskoling)
- Fritid
- Digital adfærd
- Pengespil (15-30-årige)
- Tobak
- Alkohol
- Stoffer
- Seksuel sundhed
- Kriminalitet

Følgende spørgsmål kan indgå i undersøgelsen

Grundpakke
FOU
UNV

- ☒ Forskema
- ☒ Baggrundsinformation
- ☐ Din hverdag
- ☐ Dig og dine forældre
- ☐ Hvordan har du det?
- ☐ Sundhed
- ☐ Skole
- ☐ Undervisningsmiljøvurdering
- ☐ Fritid
- ☐ Digital adfærd
- ☐ Tobak
- ☐ Alkohol
- ☐ Stoffer
- ☐ Seksualitet
- ☐ Kriminalitet
- ☐ Evaluering af Unge

Print opsætning

< Tilbage

☐ Hvordan har du det?

☒ Sundhed

☒ Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

- ☒ Jeg føler mig sund og rask
- ☒ Jeg er i god fysisk form
- ☒ Jeg spiser sundt
- ☒ Jeg får motion nok
- ☒ Jeg er tilfreds med mit udseende
- ☒ Jeg er tilfreds med min vægt

☒ Hvor tit bevæger du dig, så du bliver forpustet?

☒ Tænk på de sidste 6 måneder: Hvor tit har du...

- ☒ haft hovedpine?
- ☒ haft mavepine?
- ☒ haft andre smerter, fx ondt i nakken eller ryggen?

☒ Har du inden for de sidste 2 uger taget nogen former for smertestillende medicin, fx hovedpinepiller?

☐ Skole

☐ Undervisningsmiljøvurdering

☐ Fritid

For at et spørgsmål eller emne kan inkluderes i spørgerammen

- ❖ Kommunalt ønsker
- ❖ Drøftelser i partnerskabet
- ❖ Arbejdsgrupper
- ❖ Pilottest

Hjælp til det praktiske

Materiale til at støtte kommunernes forberedelse og afvikling:

- Drejebog
- Skabeloner til diverse formål
- Support og online undervisning

Tema om sundhed

E3. Tænk på de sidste 6 måneder: Hvor tit har

Sæt ét kryds i hver linje

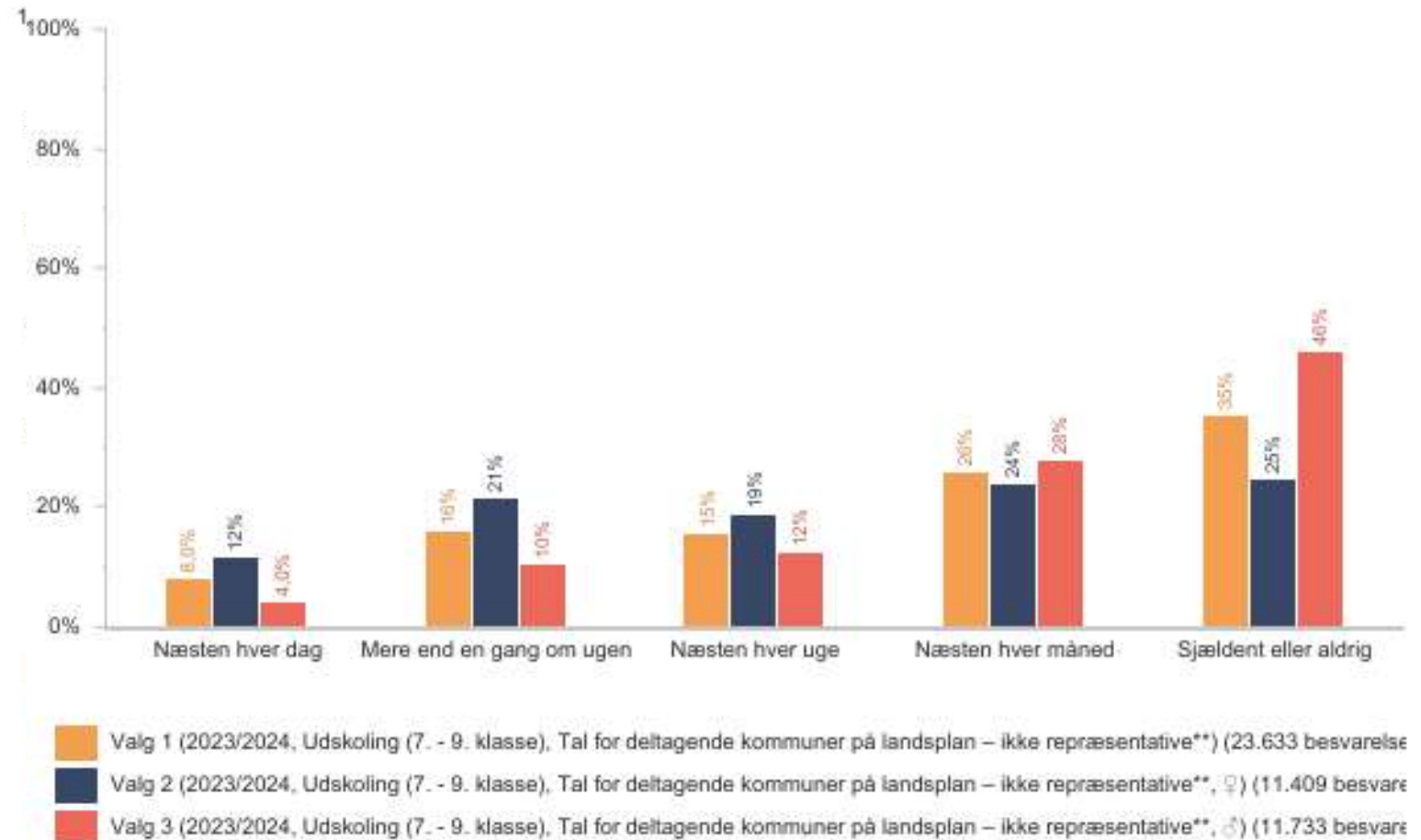
a. haft hovedpine?

b. haft mavepine?

c. haft andre smerter, fx ondt i nakken eller ryggen?

Tænk på de sidste 6 måneder: Hvor tit har du...

haft hovedpine?

Børne- og Ungepolitikken i Vejle Kommune:

Relationer rykker

Alle børn og unge skal opleve tryghed gennem gode relationer

Gode relationer til voksne og andre børn og unge er forudsætningen for at trives, lære og udvikle sig. Børn og unge skal mødes af tydelige og omsorgsfulde voksne, der lytter og viser, at er værdifulde. Balancen er at skubbe, gribe og støtte børn og unge, så de får modet frem, træffe valg og være noget for hinanden.

DERFOR VIL VI:

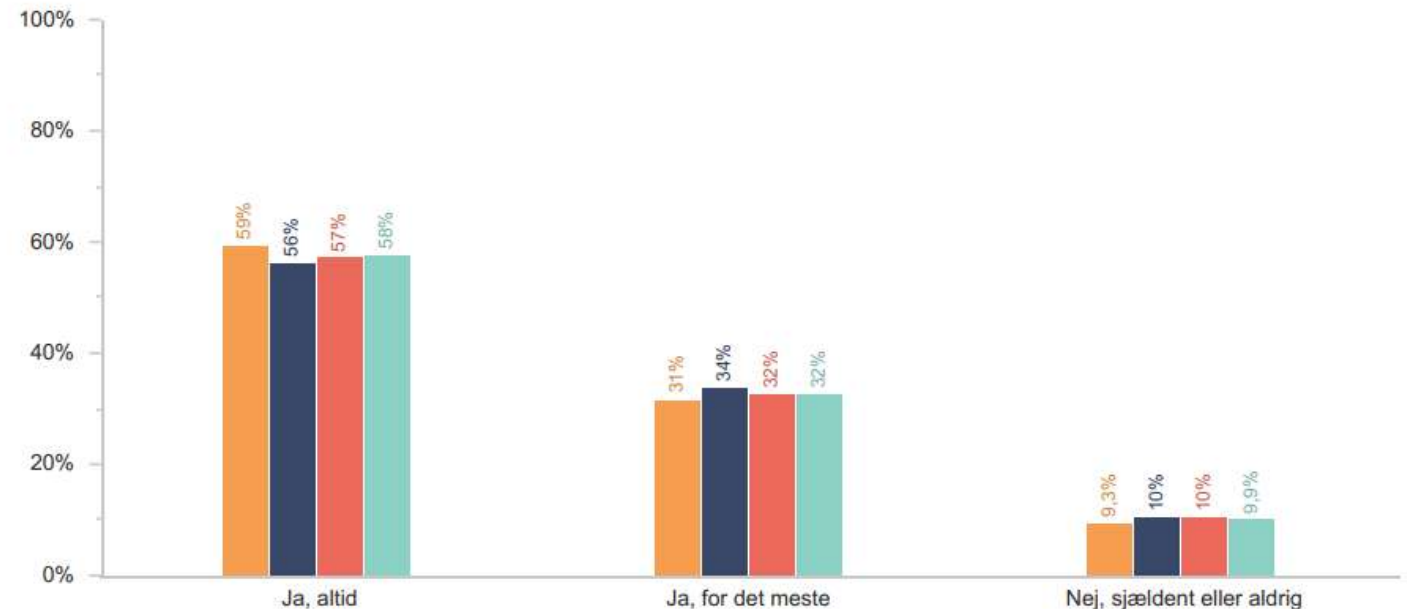
- Sikre, at alle børn og unge har en voksen, de kan gå til.
- Være nærværende i relationen og vurdere, hvornår der er brug for os.
- Tage ansvar for gode og sunde relationer mellem børn og unge.

Spørgsmål til elever i udskolingen

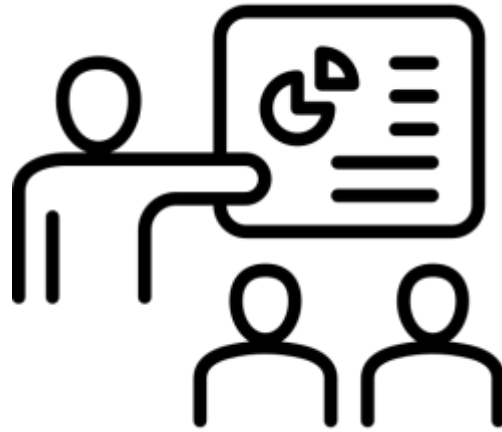
D2. Har du nogen voksne at tale med, hvis noget går dig på eller gør dig ked af det?

- ☐ Ja, altid
- ☐ Ja, for det meste
- ☐ Nej, sjældent eller aldrig

Har du nogen voksne at tale med, hvis noget går dig på eller gør dig ked af det?

Anvendelse af data og Ungeprofilen

Præsentation og dialog:

- Skoleklasser
- Forældremøder
- Lokalsamfundet
- Ledelse på skoler og uddannelsesinstitutioner

Drøftelser:

- Elevråd
- Forældrebestyrelser
- Skoleudviklingssamtaler ml. forvaltning og skoleledelse
- Politiske udvalg

Vidensgrundlag:

- Opfølgning på politiske målsætninger
- Planlægning og prioritering af forebyggende og sundhedsfremmende tiltag

Mange tak for jeres tid

Sidder I tilbage med spørgsmål?

Hvordan kommer sundhedsdata til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer unges trivsel og sundhed

Workshop – med fokus på at anvende data om alkohol, trivsel og fællesskaber

Hvordan kommer sundhedsdata til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer unges trivsel og sundhed

Grupperne arbejder kun med én målgruppe:

- **Kommunens topledelse**, fx politikere eller direktion
- **På den enkelte grundskole/ungdomsuddannelse** fx for ledelsen, skolebestyrelsen, eller lærerteam i udskolingen
- **Forældre**
- **Fritidslivet** fx for trænere og undervisere, bestyrelse

Opgave

Gruppen skal bruge data til at få jeres målgruppes opmærksomhed på et problem og motivere dem til handle. Skriv gruppens overvejelser på en FLIP, hvor I forholder jer til:

1. Hvad er det I gerne vil have målgruppen til at gøre?

- **Lav et formål** for hvorfor I henvender jer til målgruppen – skal de fx orienteres, beslutte eller gøre noget?
- Tag eventuelt også udgangspunkt i en anledning, fx en sagsfremstilling eller et forældremøde

2. Hvilke argumenter vil I anvende for at få målgruppen til at handle?

Fx

- Hvorfor er det et problem at unge drikker?
- Hvilke muligheder er der for, at målgruppen kan handle? Pege eksempelvis på hvad anbefaler SST, hvad gør andre kommuner/skoler mv. hvilke redskaber finder der allerede

3. Hvilke data vil I anvende til at underbygge jeres argumenter?

- Hvilke data vil I prioritere at anvende?
- Hvornår og hvorfor vil I anvende lokale data?
- Hvornår og hvorfor vil I anvende andre former for data?

Materialer til workshop

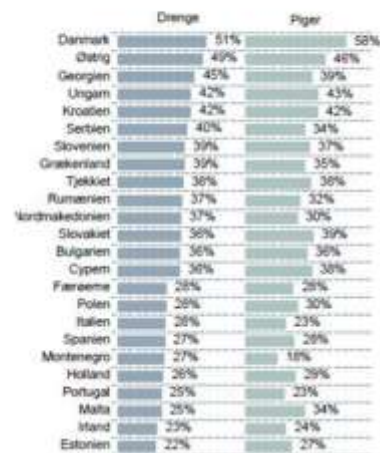
Data har fokus på børn og unge i udskolingen og på ungdomsuddannelser og temaerne:

- Alkohol
- Trivsel
- Fællesskaber

Obs mange af de lokale data, som er vist i materialet er ikke repræsentative for unge i DK

Internationale og lokale data på problematisk alkoholforbrug

Danske unge drikker stadig mest i Europa

Drukket 5+ genstande, seneste 30 dage
15-16-årige i ESPAD

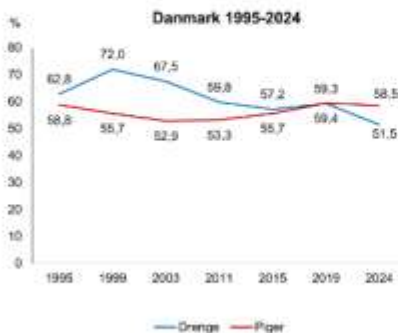
- Alkohol

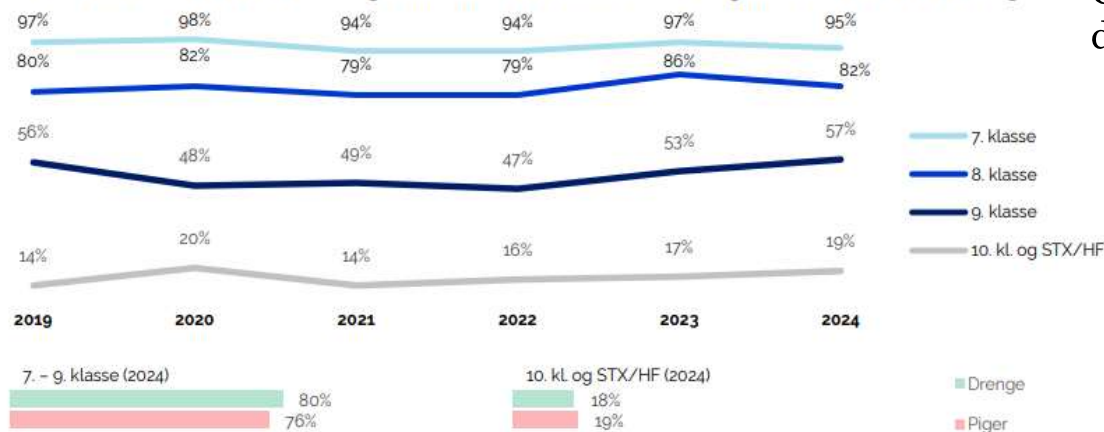
Data fra FOU rapport

Statens Institut for Folkesundhed

Rusdrikning sidste 30 dage

Har ikke drukket 5 eller flere genstande ved samme lejlighed de sidste 30 dage**

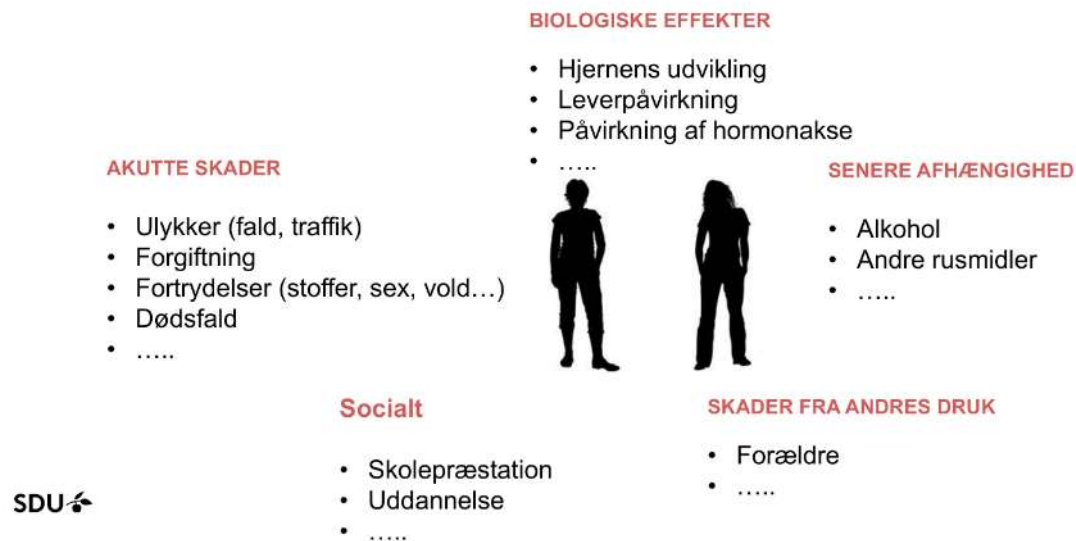
Eksempel fra Gentofte på data serie

SDU

Noter: her er både internationale og lokale data på unge og alkohol. Der er lidt svært at tolke dem sammen, da ESPAD viser unger, der drikker, mens FOU data har fokus på unge, der ikke har drukket

Viden og data om hvordan alkohol skader unge

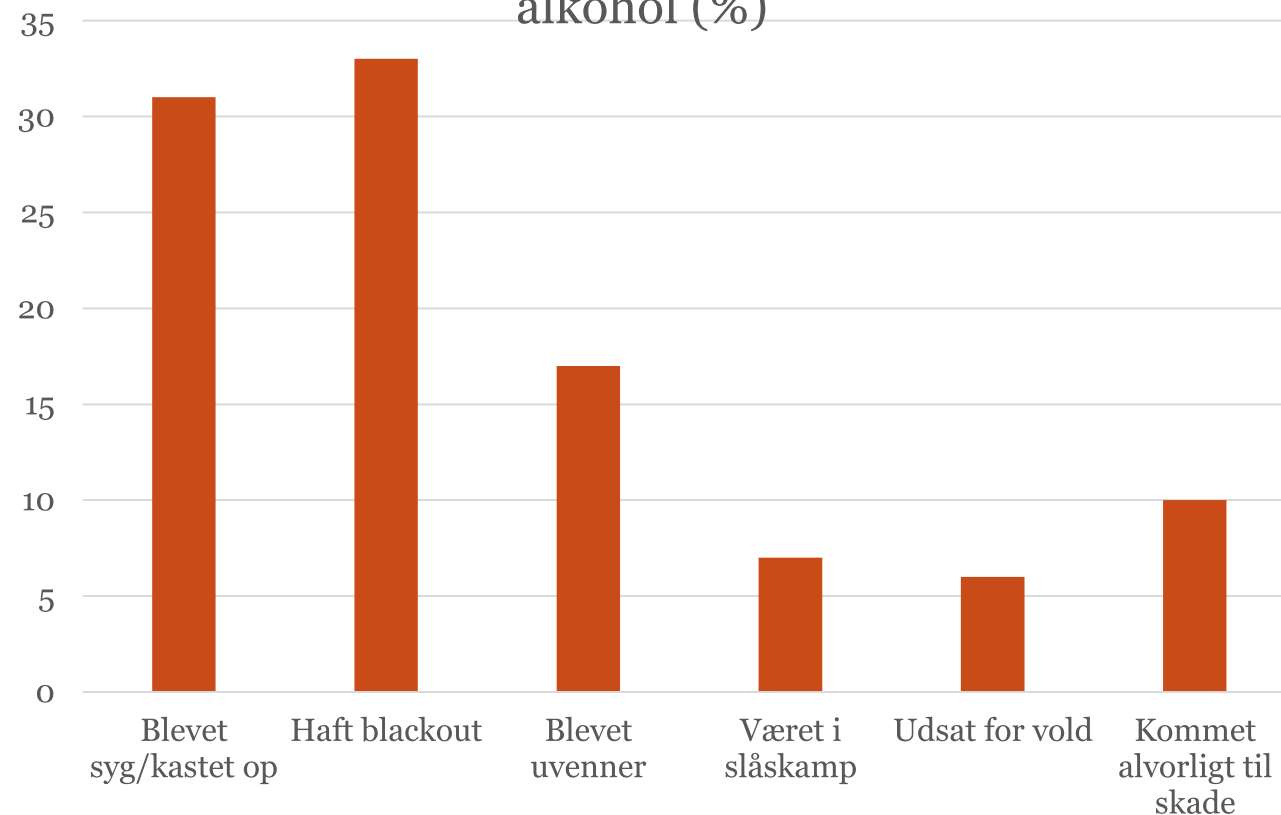
Hvordan skader alkohol unge?

Alkoholrelaterede skader pådrages særligt af unge, og hvert år er 30.000 unge på skadestuen på grund af alkohol.
Kilde: Kræftens bekæmpelse, Fuld af liv

Over en 10-årig periode døde ét ungt menneske i gennemsnit hver måned på grund af alkohol
Kilde: Statens institut for Folkesundhed

Andel af unge der de sidste 12 måneder har gjort eller oplevet noget, fordi de har drukket alkohol (%)

Eksempel på lokale data fra BUL, K11 fra spørgerammen

Lokale data om unges trivsel og fællesskaber

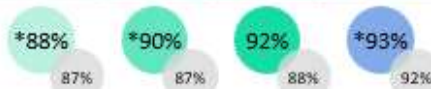
Trivsel og mental sundhed

- Hvordan har jeg det?

Udskoling			Unge
7. kl.	8. kl.	9. kl.	1. årgang

Har for det meste eller altid venner at tale med, hvis der er noget, der går mig på eller jeg er ked af det

Føler mig ikke ensom

Er for det meste eller altid med i fællesskabet i klassen/skolen

Trivsel og mental sundhed

- Hvordan har jeg det?

Udskoling			Unge
7. kl.	8. kl.	9. kl.	1. årgang

WHO-5 trivselsindeks	Reel risiko for mistrivsel (Depression eller langvarig stress)
	Trivsel under gennemsnittet
	Trivsel

- Tendenser fra Ungeprofilundersøgelsen

- **Størstedelen af elever er i generel trivsel** og har det godt derhjemme, i skolen, med venner og i fritiden.
- Men **en væsentlig andel** (17% i 7.-9. kl. og 26% i 10. kl./ungdomsuddannelser) kan være i risiko eller stor **risiko for depression eller langvarig stress**.
- Der ses en **stigning fra 2019 (8%) til 2024 (12%)** i andelen af **7.-9. kl.**, som kan være i risiko eller stor **risiko for depression eller langvarig stress**.
- Der er en **markant større andel piger** (24% i 7.-9. kl. og 33% i 10. kl./ungdomsuddannelser) end drenge, der kan være i risiko eller stor **risiko for depression eller langvarig stress**.

Vise data for årgangen om venner og fællesskaber eller WHO trivselsindeks ?

Eller beskrive tendenser og udvikling over tid som Gentofte?
Eller noget helt 3.?

Alkohol – fællesskaber og flertalsmisforståelser

Alkohol får nogle til at føle sig udenfor

Venner

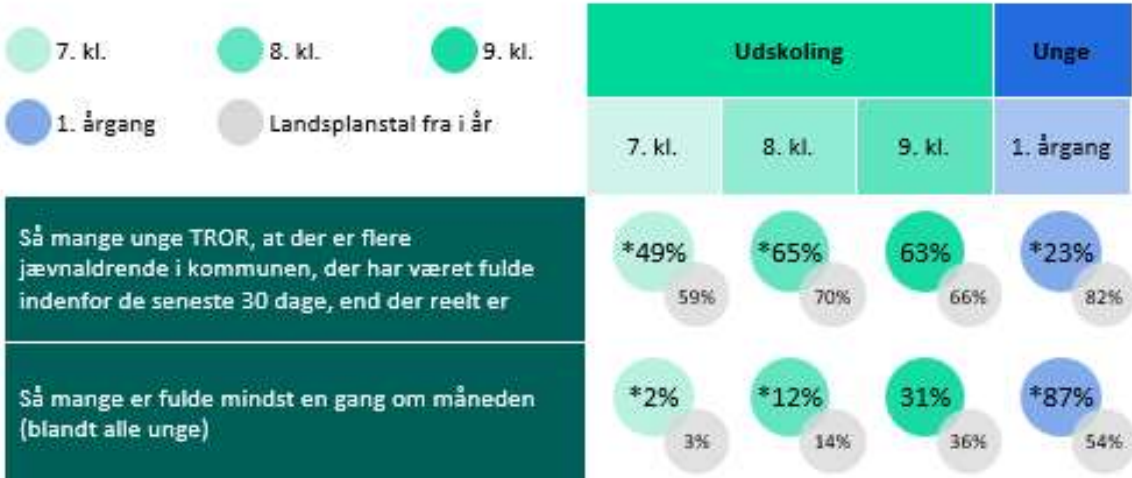
- Sociale normer

Flertalsmisforståelse blandt de unge

Venner

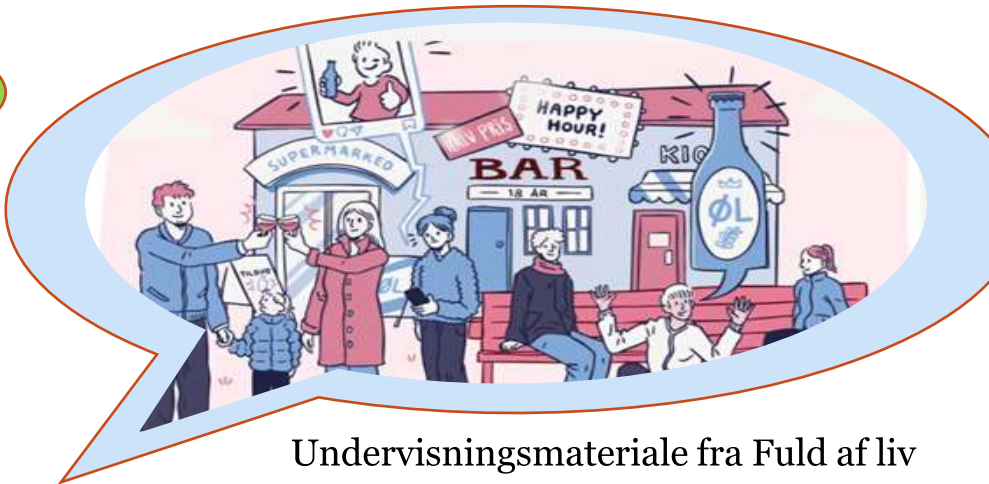
- Sociale normer

59 % af 15-25-årige har én eller flere gange oplevet, at deres venner har forsøgt at få dem til at drikke mere alkohol, end de havde lyst til

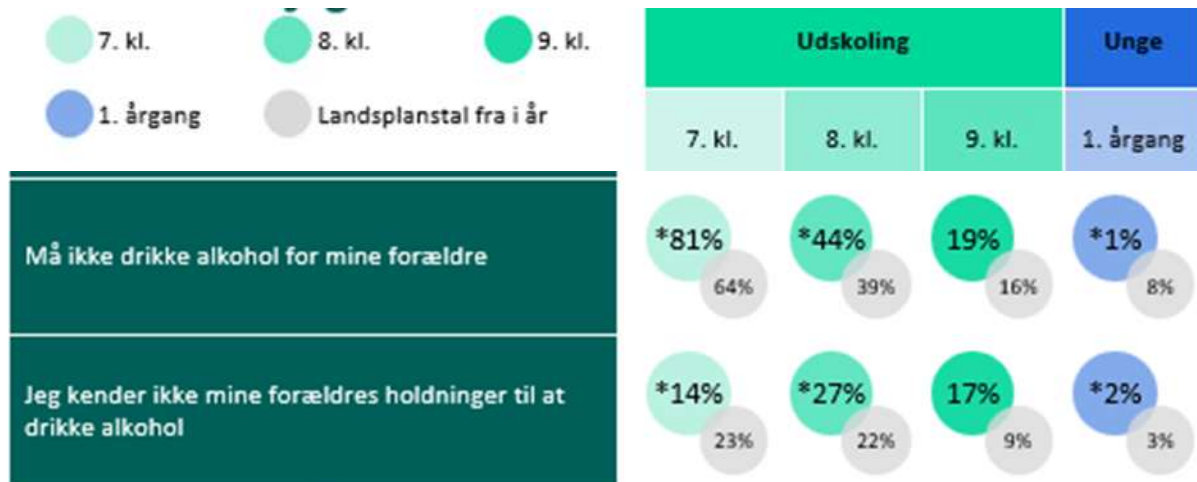
Kilde: Kræftens bekæmpelse, Fuld af liv

Hvad kan vi gøre for at ændre det ?

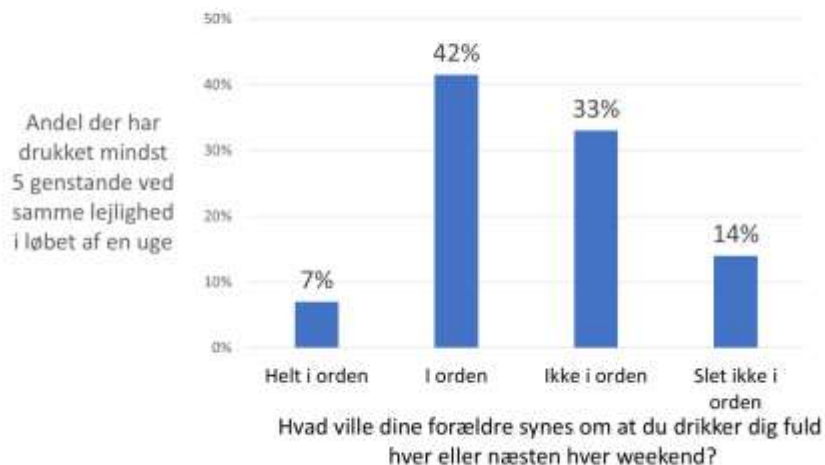

Undervisningsmateriale fra Fuld af liv

Holdning til alkohol hos forældre og forældreftaler i klassen

**Forældres holdning er vigtig
– selv for unge i gymnasiealderen**

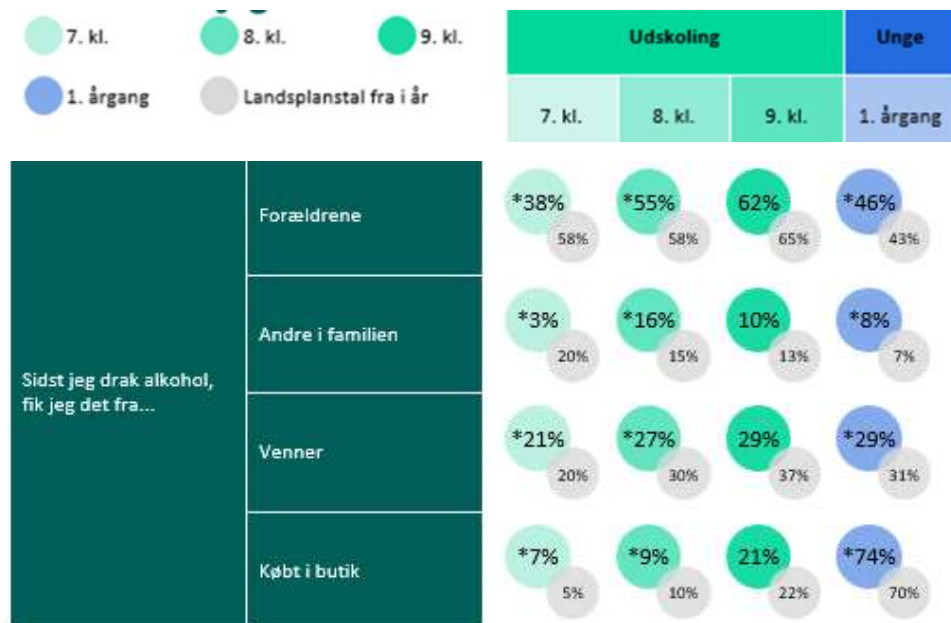
Hvad kan vi gøre ?

Tal med din teenager.
Find inspiration på
TeenageForældre: Handling og dialog – Sundhedsstyrelsen

Lav aftaler i klassen
Find inspiration og skabeloner
til aftaler på Dit barn - din alkoholholdning

Tilgængelighed af alkohol

Hvor får de unge alkoholen fra:

Hvad kan vi gøre ?

Lav aftaler i klassen og for skolens fester

Find inspiration og skabeloner til aftaler på [Dit barn - din alkoholholdning](#)

Butikker kan skilte med regler

[Skiltning om salg af tobak og alkohol | Fagperson | Sundhedsstyrelsen](#)

Hvad sig loven:

Nye regler for salg af alkohol til unge (fra 1. april 2025)

- Alkohol med over 6 %: Må ikke sælges til personer under 18 år. Dette inkluderer stærk øl, vin og alle former for spiritus.
- Alkohol med højst 6 %: Unge på 16-17 år må gerne købe drikkevarer med en alkoholprocent på op til 6 %.
- Nattelivszoner: Fra kl. 22.00 til 08.00 må alkohol med en alkoholprocent på 1,2 % eller derover ikke sælges eller udbringes til personer under 18 år.

Sanktioner og kontrol

- Bøder: Salg af alkohol til personer under den fastsatte aldersgrænse kan medføre en bøde på minimum 50.000 kr..
- Legitimation: Butikkerne skal kræve gyldig billedlegitimation, hvis de er i tvivl om kundens alder.
- Kontrol: Der foretages løbende kontrol for at sikre, at reglerne overholdes, f.eks. gennem brug af mystery shoppere.

Sikkerhedsstyrelsen håndhæver reglerne.

Fra 2024 er det blevet lovligt at de benytter ungeagenter

Et godt fritidsliv

Tendenser i fritidslivet over tid fra Gentofte

- Der sket en **stigning fra 2022 til 2024** i andelen i 7.-9. klasse, som **ugentligt** går til sport i en forening eller klub. Andelen der **ugentligt** går til teater, musik, spejder mm. er faldet fra 2019 til 2024.
- Der er sket en **stigning fra 2019 til 2024** i andelen af elever, der **ugentligt** arbejder i et fritidsjob.
- **17% af pigerne** i 10. kl. og STX/HF **går ikke til en fritidsaktivitet**, men vil gerne.

Data fra BUL der viser potentialet for at få flere unge i fritidsfællesskaber

1 ud af 10 deltager ikke i de fritidsaktiviteter de kunne tænke sig

Årsagerne der ofte nævnes er:

- Jeg har for travlt med skole
- Jeg har ikke nogen at følges med
- Mine venner går heller ikke til en aktivitet
- Vi har ikke råd

Hver 5. mener ikke der er gode steder, hvor man kan dyrke sport, motionere eller bevæge sig, der hvor jeg bor?

... også mange data på hvad de unges synes er vigtigt når de går til en aktivitet i fritiden fritid (sport, ungdomsklub, musik, teater og lignende) som fritidslivet vil finde interessante.

To måder at formilde data på om hvor meget alkohol fylder i fritidsaktiviteter :

En ud af tre unge oplever, at der bliver drukket alkohol i forbindelse med deres fritidsaktiviteter

Kilde: data fra BUL 2024

Inspiration til handlemuligheder, materialer og redskaber

Lokal politisk/ forvaltningen

- Skabe bedre rammer for fællesskaber i skoler, på ungdomsuddannelser og fritidslivet
- Fælles politik for kommunens skoler/ tydelig holdning til unge og alkohol i kommunen
- Ansvarlig udskænkning/ trygt natteliv

På skolen

- Fremme fællesskaber og trivsel
- Politik, principper eller tydelig holdning til alkohol på skolen
- Undervisning der fremmer elevernes sundhedskompetencer
- Bedre brug af sundhedsplejens viden og kompetencer på skolen og i forældresamarbejdet

Forældre

- Fremme fællesskaber blandt de unge og have kontakt med andre forældre
- Aftaler i klassen
- Aftaler hjemme
- Snak med din teenager- podcast [TeenageForældre: Handling og dialog – Sundhedsstyrelsen](#)

Fritid:

- Arbejde for at unge kommer ind i et fritidsfællesskaber
- Styrke fritidsfællesskaber – med obs på alkohol ikke fylder

Hvordan kommer sundhedsdata til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer unges trivsel og sundhed ?

Opsamling på gruppernes pointer:

- 1. Hvad er det I gerne vil have målgruppen til at gøre?**
- 2. Hvilke argumenter vil I anvende for at få målgruppen til at handle?**
- 3. Hvilke data vil I anvende til at underbygge jeres argumenter?**

Målgrupper:

- Kommunens topledelse**
- På den enkelte grundskole/ungdomsuddannelse**
- Forældre**
- Fritidslivet**

Vejen videre efter i dag

Hvordan kommer sundhedsdata til at skabe lokalt engagement og handlekraft, der fremmer unges trivsel og sundhed ?

A. Tal sammen to og to (5 min.):

1. Hvad tager du især med hjem fra i dag?
2. Hvad er det første du skal hjem og gøre?

B. Flyt din kommunescore

1. Hvor er din kommune om 2 år ift. at bruge sundhedsdata der fremmer unges trivsel og sundhed?

Hvad har virket godt i dag?

Hvad skulle vi gøre anderledes, hvis vi holder dagen igen?

Tak for i dag